چهره

واردات خودروی فرانسوی ممنوع

سیدرضا فاطمی‌امین، وزیر صنعت، معدن و تجارت درباره صحت و سقم ممنوعیت واردات خودروهای فرانسوی، این اظهارات را بیان کرد و گفت: خودروسازهای فرانسوی سابقه خوبی به لحاظ تعهدات‌شان در ایران ندارند و در حال حاضر برنامه‌ای برای اجازه دادن به واردات خودروهای فرانسوی نداریم.

بازداشت ماموران خاطی مالیاتی

داود منظور، رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور با تاکید بر برخورد قاطع با هرگونه فساد در نظام مالیاتی، از بازداشت و پیگرد قضایی مأموران خاطی مالیاتی شاغل در یکی از ادارات کل امور مالیاتی استان تهران به اتهام دریافت مجموعا ۵۲ میلیارد ریال رشوه خبر داد.

افزایش ارزش صادرات دانش‌بنیان‌ها

علیرضا مقدسی، رئیس کل گمرک ایران عملکرد شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه تجارت خارجی را که در فهرست فعالان مجاز اقتصادی گمرک قرار دارند، اعلام کرد که براساس آن، ارزش صادرات این شرکت‌ها ۹۰ درصد افزایش یافته که ارزش آن حدود ۴۳ میلیون و ۱۷۲ هزار دلار است.

«جام جم» از عملکرد بودجه در سال گذشته گزارش می‌دهد

ریسک‌های بودجه‌ای دولت

با ارائه زودهنگام گزارش تفریغ بودجه ۱۴۰۰ انتظار می‌رود نقشه راهی برای تدوین درآمد و هزینه سال آینده باشد

محمدحسین علی‌اکبری
گروه اقتصاد

آذر ماه اصطلاحا فصل بودجه نام دارد، به این دلیل که میانه این ماه دولت باید بودجه سال آینده را تحویل نمایندگان مجلس دهد تا بررسی‌ها در بهارستان آغاز شود. این سال‌ها البته معضلی به نام کسری بودجه کشور را با چالش مواجه کرده‌است؛ به این معنا که هزینه‌ها بیشتر از درآمد است. نکته دیگری که اهمیت فراوانی دارد، تخصیص ندادن برخی بودجه‌ها مانند بودجه‌های عمرانی است که اگر این موارد را هم در نظر بگیریم، کسری بودجه شدت بیشتری پیدا می‌کند. بررسی جداول درآمدی و هزینه سال گذشته نشان می‌دهد دولت سیزدهم در نیمه دوم سال عملکرد بهتری نسبت به دولت دوازدهم داشته‌است که بیش از نیمی از سال را بر عهده داشت. آمارها نشان‌دهنده این است که دولت سیزدهم در تحقق درآمدهای مالیاتی، کاهش واگذاری دارایی‌های مالی به شکل نسبی موفق‌تر بوده‌است. درباره این‌که دولت سیزدهم چه عملکردی داشته و برای سال آینده چه مواردی را باید در نظر بگیرد، گزارشی تهیه کرده‌ایم که مشروح آن در ادامه آمده‌است.

چندی پیش خلاصه گزارش تفریغ بودجه (گزارش عملکرد درآمد و هزینه دولت در یک سال مالی) سال ۱۴۰۰ در نشست علنی مجلس شورای اسلامی توسط مهرداد بذرپاش، رئیس‌کل دیوان محاسبات قرائت شد. این گزارش برای نخستین بار شش ماه زودتر از موعد مقرر قانونی به دست بهارستانی‌ها رسید. از مجموع ۴۰۵ تبصره، بند، جزء و ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور ۳۰ درصد احکام به‌صورت کامل اجرایی شده، در ۵۱ درصد اجرای بخشی از احکام و ۱۹ درصد دیگر عدم اجرا را شاهد هستیم. میزان تحقق منابع عمومی دولت حدود ۷۹/۵ درصد، منابع اختصاصی حدود ۹۲ درصد و منابع بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت حدود ۱۰۷ درصد بوده‌است.

کسری واقعی تراز عملیاتی بودجه به ۲۰۵ هزار میلیارد تومان معادل (۱۷ درصد بودجه عمومی) سال ۱۴۰۰ رسید که به نسبت سال ۱۳۹۹، بهبودی قابل توجه نشان می‌دهد که عمدتا ناشی از تحقق درآمدهای مالیاتی و «واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای» است.

ریسک بودجه‌ای در سال جاری

مقایسه عملکرد بودجه در نیمه دوم سال با نیمه نخست نشان می‌دهد دولت سیزدهم در تحقق درآمدهای مالیاتی، کاهش واگذاری دارایی‌های مالی به شکل نسبی موفق‌تر عمل کرده و تحقق منابع حاصل از صادرات نفت با یک جهش قابل توجه همراه بوده‌است. در سوی مقابل، برداشت از صندوق توسعه ملی هم در نیمه دوم سال افزایش یافته‌است. وصول مالیات مربوط به خانه‌های خالی صفر بوده و فقط ۱۳۷ میلیون تومان برای بند مربوط به مالیات بر خانه‌های لوکس تحقق پیدا کرده‌است. این در حالی است افرادی که اکنون بر صندلی‌های دولتی تکیه می‌زنند در مجلس تدوین‌کننده قانون اخذ مالیات از خانه‌های خالی بودند. مبلغ ۱۸۷۰ میلیارد تومان مالیات از موسسات و بنگاه‌های زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی اخذ شده‌است و تعداد مشمولان و ثبت‌نام‌کنندگان مشاغل پزشکی و حقوقی در سامانه مالیاتی به ترتیب ۱۴۷ و ۹۹ درصد رشد داشته‌است. کل منابع محقق شده از محل تبصره ۱۴ قانون بودجه مرتبط با هدفمندسازی یارانه‌ها حدود ۳۴۰ هزار میلیارد تومان بوده‌است که با مصرف ۹۵ درصد آن در مصارف پیش‌بینی شده، مبلغ ۱۷ هزار میلیارد تومان به عنوان مانده مصرف نشده به حساب هدفمندی سال ۱۴۰۱ منتقل شده‌است. این موضوع در نوع خود در یک دهه گذشته بی‌سابقه بوده‌است. حدود ۳۲ درصد اعتبارات مربوط به تسهیلات موضوع اشتغال پرداخت شده‌است.

کارشناسان بر این باورند روند بودجه ریزی دولت باید تغییر کند تا با کسری بودجه مواجه نشویم. به بیان بهتر بر اساس درآمدهای موجود هزینه ها در نظر گرفته شود. آن هم درآمدهای پایدار.

برش

انضباط بخشی به شرکت‌های دولتی

در بخش «انضباط بخشی به شرکت‌های دولتی» سال ۱۴۰۰ تعداد ۱۷۸ شرکت مشمول تعیین تکلیف در خصوص زیانده بودن طی سه سال متوالی یا زیان انباشته بیش از نیمی از سرمایه بوده لیکن دولت برای تعیین تکلیف آنها اقدامی نکرده‌است. همچنین تعداد ۲۱۴ دستگاه اجرایی که ملزم به افتتاح حساب نزد بانک مرکزی از طریق خزانه‌داری کل کشور بوده‌اند، اقدامی نکرده و تعداد ۳۵۹ دستگاه اجرایی نیز دریافت و پرداخت از طریق حساب‌های خود نزد بانک مرکزی را انجام نداده‌اند. گفتنی است سال ۱۴۰۰، تعداد ۱۷۱ شرکت نیز به منظور انجام حسابرسی عملیاتی و ارائه آن به مجمع عمومی توسط شرکت‌های دولتی اقدامی نکرده‌اند. گزارش آسیب‌شناسی دیوان محاسبات از ساختار بودجه نشان می‌دهد شیوه فعلی بودجه‌ریزی در کشور آسیب‌های بسیار جدی دارد و تحقق توسعه اقتصادی در شرایط فعلی را با مشکل مواجه کرده‌است. بررسی قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور نشان می‌دهد احکام بسیار خوبی در خصوص اصلاح برخی آسیب‌های اساسی در ساختار بودجه کشور در موضوعاتی نظیر «اصلاح رابطه مالی نفت و دولت»، «درآمدهای مالیاتی و حقوق گمرکی»، «انتظام بخشی به شرکت‌های دولتی»، «ساماندهی کارکنان دولت و پرداختی به آنها»، «شفافیت و اصلاح رویه‌های ناصواب فعلی» و «ساماندهی بدهی‌های دولت» به تصویب رسیده‌است.

تغییر مسیر یارانه دارو

۲۴ درصد هزینه‌های درمان ناباروری پرداخت نشده و نیمی از بودجه تخصیص داده شده هم در محل غیر هزینه شده‌است. بر اساس اعلام سازمان بیمه سلامت، در پایان سال ۱۴۰۰ حدود هشت میلیون نفر فاقد پوشش بیمه بوده‌اند و فقط ۶۲ درصد اقلام دارویی کشور تحت پوشش بیمه قرار دارد. طرح نسخه‌نویسی الکترونیکی نیز به طور کامل اجرا نشده‌است. مواد اولیه موردنیاز صنعت دارو با ارز ترجیحی و بدون قیمت‌گذاری ارزی وارد کشور شده و برخی از اقلام باکارکرد دوگانه به نام مواد دارویی وارد و در سایر بخش‌ها مصرف شده‌است.

تغییر رویه تهیه گزارش تفریغ بودجه

در گذشته رویه به این صورت بود که گزارش تفریغ بودجه حداقل در دو بودجه بعد به دست مجلس می‌رسید و قرائت می‌شد. به عنوان مثال گزارش تفریغ بودجه سال ۹۶ در بهمن ۹۷ زمانی که بودجه سال ۹۸ بسته شده بود قرائت شد و عملا نمایندگان مجلس امکان تغییر نداشتند و به چند تذکر به دولت بسنده می‌کردند. اما ارائه زودهنگام گزارش تفریغ بودجه به دولت و مجلس این امکان را می‌دهد تا ضمن اطلاع بیشتر از نقاط قوت و ضعف بودجه سال گذشته و انحرافات در اجرا، بودجه سال آینده را منضبط تر و کارآمدتر تهیه و تصویب کنند که گامی مهم در اصلاح ساختار بودجه محسوب می‌شود. این گزارش نشان می‌دهد با وجود چند ماه بحث و جدل میان دولت و مجلس بر سر تدوین قانون برنامه بودجه سال ۱۴۰۰، دولت درنهایت بیش از ۶۰ درصد احکام برنامه را به صورت کامل و بخشی اجرا نکرده‌است. این موضوع باید در نحوه تعامل دولت و مجلس در زمان تدوین برنامه بودجه سال ۱۴۰۲ مورد توجه قرار بگیرد و از ایجاد التهاب بی مورد رسانه‌ای اجتناب شود.

به خصوص با توجه به تمرکز بالای مجلس روی درآمدهای حاصل از صادرات نفت و بندهای هزینه‌ای دولت در بخش طرح‌های تملک دارایی، تحقق ۵۰ درصدی این دو بخش و تکرار آن در سال‌های اخیر نشان می‌دهد هزینه‌های سیاسی ناشی از اصطکاک میان دولت و مجلس در زمان تدوین بودجه، خروجی متناسب ندارد. عملکرد دولت در گزارش تفریغ بودجه چهار ماه ابتدای امسال هم موید این مطلب است که دو ریسک ۱- تداوم کسری عملیاتی بودجه و ۲- تخصیص حداقلی بودجه طرح‌های تملک سرمایه‌ای در سال ۱۴۰۱ در کنار تحقق نیافتن بندهای درآمدی دولت و جابه‌جایی حداکثری منابع دولتی، در دولت سیزدهم هم ادامه داشته‌است که حاکی از مشکلات ساختاری در سیاست بودجه‌ریزی کشور است و به رغم بیانات و توصیه‌های رهبر انقلاب از سال‌های گذشته - به ویژه از سال ۹۷- برای اصلاح این روند، بی انضباطی دولت در هزینه‌کرد درآمدها به عاملی برای نااطمینانی اقتصادی تبدیل شده‌است.

بدون تیتر

به‌دنبال افزایش بیش از یک درصدی قیمت گواهی سکه در معاملات (یکشنبه) بازار سرمایه نسبت به روز گذشته، بازار آزاد سکه و طلا نیز واکنش نشان داده و متاثر از پیش‌قدمی بورس، قیمت سکه را به ۱۷ میلیون تومان رساند و در این رابطه رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران این افزایش قیمت را ناشی از نوسان نرخ ارز خوانده و تاکید کرد که البته همچنان تقاضای کاذب شکل نگرفته است.

بانک مرکزی اعلام کرد که با توجه به سطح مطلوب ذخایر اسکناس ارز در داخل کشور، انتشار اوراق ارزی بانک مرکزی با سررسید کوتاه‌مدت (سه‌ماهه) در دستور کار قرار گرفت و در زمان سررسید و بنا به درخواست دارندگان اوراق، اسکناس آن به سهولت پرداخت می‌شود.

علی شریعتی، عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران می‌گوید: «در بازار عراق تغییر مهمی برای کالاهای ایرانی رخ نداده اما برخی محصولات که با ارز ۴۲۰۰ تومانی تولید و صادر می‌شدند، کار دشوارتری دارند.»

طبق اعلام مرکز آمار، نرخ تورم کل کشور در آبان امسال ۴۴ درصد است که در دهک‌های مختلف هزینه‌ای در این بازه زمانی ۴۱/۷ درصد برای دهک دهم تا ۵۰/۲ درصد برای دهک اول نوسان دارد.

نورالدین مهری، رئیس اتحادیه فروشندگان پیچ و مهره تهران با بیان این‌که در حال حاضر نظارت در این بخش بسیار ضعیف است و مواد اولیه عادلانه به‌دست تولیدکننده نمی‌رسد، گفت که تولیدکنندگان در سال ۲۰۲۱ توانستند ۷۰ درصد از پیچ و مهره مورد نیاز کشور را تولید و تامین کنند.

سیدروح‌ا... لطیفی، قائم‌مقام باشگاه تجار ایران و آفریقا می‌گوید، با وجود حجم بالای تجارت سالانه آفریقای جنوبی، ایران نتوانسته سهم بزرگی از این بازار را در اختیار بگیرد.

به گفته مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل کشور، روس‌ها از مسیر ریلی رشت-آستارا بازدید کردند و قرار شده روی بخش‌های فنی این طرح اظهارنظر کرده و نحوه تامین مالی خود را اعلام کنند.

یک استاد دانشگاه گفت: سد چمشیر زمینه ارتقای کیفیت آب رودخانه شور زهره را مهیا می‌کند، زیرا به‌واسطه برنامه منابع و مصارف و رهاسازی آب منطبق بر نیاز محیط زیستی از شوری آب این رودخانه در بازه‌های زمانی از سال به میزان ۵۰ درصد کاسته می‌شود.

خبر

پرداخت ۹۸ همت به بازنشستگان

سیدصولت مرتضوی، وزیر کار در حاشیه برنامه پاسخگویی برخط به مطالبات مردم که به ابتکار و همت مرکز ارتباطات مردمی نهاد ریاست جمهوری برگزار شد، بیان کرد: سازمان تامین اجتماعی مطالبات انباشته از دولت داشت و ارثی که از دولت قبل رسیده بود، ۹۸ هزار میلیارد تومان بود که با دستور رئیس جمهور در انتهای سال قبل کار سازی و پرداخت شد.

وی ادامه داد: برای حقوق بازنشستگان در سال جاری سازمان تامین اجتماعی حدود ۹۰ هزار میلیارد تومان کسری داشت که در لایحه بودجه پیش‌بینی شد از سهام دولت در تامین اجتماعی واگذار شود. یک سری معاذیر حقوقی و قانونی وجود داشت که در دستورکار مسئولان و سران مختلف قرار گرفت و با حسن نظر سران تصمیمات خوب و مطلوبی اتخاذ شد.

ارزآوری ۴۰ میلیون دلاری از صدور خدمات نیروگاهی

مسعود مرادی، مدیرعامل شرکت تعمیرات نیروگاهی ایران گفت: سالانه حدود ۲۰ تا ۳۰ میلیون دلار از صدور خدمات دانش فنی و مهندسی و حدود ۷ تا ۱۰ میلیون دلار نیز بابت فروش قطعات به کشورهای دیگر به دست می‌آوریم.

وی با بیان این‌که اکنون در سوریه و عراق تعمیرات نیروگاهی از سوی ایران انجام می‌شود، بیان کرد: در برهه‌ای از زمان، انجام این تعمیرات در ترکیه نیز انجام می‌شد و اکنون نیز برنامه‌هایی را برای ورود به بخش تعمیرات نیروگاهی کشور ونزوئلا در دستور کار داریم.

خصوصی‌سازی و واگذاری اموال مازاد

فقط ۵ درصد از سقف ۱۷۶۰۰ میلیارد تومانی فروش اموال مازاد دولت تحقق پیدا کرده‌است که در همان زمان تدوین بودجه پیش‌بینی شده بود و تنها به دلیل ایجاد تراز بودجه در متن باقی ماند. تنها ۲۷ درصد اعتبارات ۳ درصدی نفت برای مناطق محروم تخصیص یافته که عمدتا به مصرف کسری اعتبارات استانی در دستگاه‌های اجرایی رسیده‌است. دولت در سال ۱۴۰۰، از بند مربوط به تامین مالی طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای از طریق ابزارهای بازار سرمایه استفاده نکرده‌است. گزارش آسیب‌شناسی دیوان محاسبات از ساختار بودجه نشان می‌دهد شیوه فعلی بودجه‌ریزی در کشور آسیب‌های بسیار جدی دارد و تحقق توسعه اقتصادی در شرایط فعلی را با مشکل مواجه کرده‌است و پیشنهاد می‌کند ضمانت اجرایی لازم برای اجرای احکام در قوانین پیش‌بینی شود.

افزایش مصرف و کاهش قطعی برق

در موضوع «نیرو (آب و برق)» طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ با وجود افزایش ۲۰ درصدی تقاضا، میزان تامین نیروی برق صرفا یک درصد رشد داشته که از مهم‌ترین دلایل بروز تنش در اوج مصرف برق کشور بوده‌است. انباشت مطالبات صنعت برق از دولت تا پایان سال ۱۴۰۰، به ۱۲۴ هزار میلیارد تومان رسیده‌است. برای ۴۳ طرح بزرگ دولتی بدون محاسبه پیامدها و خسارات زیست‌محیطی آنها مجوز محیط زیست برای ادامه فعالیت توسط هیات‌دولت صادر شده و برای ۱۵۴ طرح - به رغم پیشرفت بالا - همچنان مجوز صادر نشده‌است. بند مربوط به مولدسازی دارایی‌های دولت عملیاتی نشده‌است.

کوتاهی وزارت راه و شهرسازی

سال ۱۴۰۰ وزارت راه و شهرسازی به منظور اخذ تسهیلات لازم برای اجرای طرح‌های جامع، تفصیلی، بافت‌های فرسوده و آماده‌سازی مصوب اقدامی انجام نداده و تسهیلاتی دریافت نکرده‌است. از حدود ۷۰۰۰ هکتار زمین مورد نیاز قانون جهش تولید مسکن ۵۹۵ هکتار (معادل ۸ درصد) محقق شده و منابع تخصیص داده شده به مسکن مهر هم بیش از مبلغ پیش‌بینی شده بود. از تعداد ۶۰۰ هزار واحد طرح اقدام ملی مسکن مصوب سال ۱۳۹۹، تنها ۴۰ هزار و ۲۵۹ واحد با پیشرفت میانگین ۱۶/۵ درصد در حال احداث است. از مصوبه ۳۶۰ هزار میلیارد تومانی تسهیلات بخش مسکن، تنها ۱۸۳ هزار میلیارد تومان (حدود ۵۰ درصد) تخصیص داده شده‌است. تنها ۵ درصد منابع مربوط به تعمیر و نگهداری راه‌ها پرداخت شده و سازمان راهداری به اعتباری بالغ بر ۱۰۰ هزار میلیارد تومان برای جبران عقب‌ماندگی خود احتیاج دارد.

آگهی مناقصه

مرکز طراحی و توسعه صنعتی رازی در نظر دارد تامین خدمات مورد نیاز خود را به شماره مناقصه ذیل از طریق مناقصه عمومی به تامین کنندگان واجد شرایط واگذار نماید.

لذا شرکت‌های دارای رزومه کاری مرتبط می‌توانند حداکثر طی ۱۰ روز از تاریخ درج آگهی جهت دریافت اسناد مناقصه در ساعات اداری به آدرس: فلکه اول تهرانپارس، بلوار پروین روبروی خیابان ۱۵۰ شرقی، پلاک ۱۷ مراجعه نمایند.

● هزینه خرید اسناد مناقصه مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد و شرکت کنندگان بایستی این مبلغ را به شماره کارت ۶۱۴۸-۰۶۹۹-۱۰۱۲-۵۸۹۲ به نام آقای محمد گرشاسبی واریز کرده و اصل فیش واریز را به همراه معرفینامه هنگام دریافت اسناد مناقصه به واحد معاونت بازرگانی تحویل نمایند. داشتن گواهینامه سمتا جهت شرکت در مناقصه الزامی می‌باشد.

(شماره تماس جهت هماهنگی: (۷۷۷۲۲۰۸۳ - ۷۷۸۸۹۸۴۶ -۰۲۱)

انجام فعالیت‌های عمرانی	شماره مناقصه ۰۷-۱۷۱-۰۱